

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Sereghy E. dr.

Cím: A „volt” Népopera sorsáról.

Forrás: Alkatmány

Bp. 1915 VII. 21

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Népopera

Idő

1915

Személy

H

A «volt» Népopera sorsáról.

— Városatyák sürgős figyelmébe! —

Holnap: 1915. július 21-én, szerdán délután fog dönteni a székesfőváros törvényhatósága a volt Népopera további sorsa fölött. Semmi kétségünk aziránt, hogy az egyetlen ember akaratából készült tanácsi javaslat az egyetlen pártoló szavazat dacára hozott egyhangu pénzügyi bizottsági előterjesztés alapján ugyancsak egyetlen ember akaratából keresztül fog menni a holnapi «közgyülés»-nek nevezett fővárosi ünnepen is.

Következményeiben kiszámíthatatlan erkölcsi és anyagi veszedelmet rejtegető merénylet készül a holnapi közgyűlésen: a fővárosi telkén épült és a fővárosnak követeléseivel folytán ma már csaknem tulajdonát képező Népopera épületét «mulatóhely» céljaira fogják átengedni. Közpénzen alapított mulatóhely! — erre igazán még nem volt példa a világon.

Tekintsük át a helyzetet még egyszer az utolsó órában. Négy évvel ezelőtt épült ez az izléstelen, tisztán spekulációra alapított színház. Az első évet még áttengődte valahogy, a másodikban már csak injekciókkal tudta magát életben tartani, a harmadikban, sokáig kommentált homályos körülmények között, dicstelenül megbukott. A háborus szezont már a személyzet számlájára rendezte a bukott direkciónak, de úgy, hogy mindenkinek volt beleszólása az elszámolásba, csak a személyzetnek nem. Az eltelt négy év alatt minden megváltozott: a repertoár süllyedt, az adósság emelkedett és a hitelezők hiába foglalták le a pénztárt. Mindenre volt kibúvó.

Fölmerül a régen letárgyalt kérdés: mi okozta hát a Népopera bukását?

A pesti közönség zenéi szükségletének tulbecsülése, később a közönségnek a vásári izléstelenségektől való irtózkodása, egyszóval az *avatlan, léha vezetés*, amely, mint a porából föléledt Phönix, újjászületve jelenik meg minden bukás után, hol mint «személyzeti rezsim» cégér, hol pedig: «zengeráj m. sz.» elnevezés alatt.

A pénzügyi bizottságban a polgármester körmönfont frázisokkal erőszakolta át a javaslatot s hogy szótöbbséget is szerzett az üzlethez, ezen nincs mit csodálkoznunk. De van okunk csodálkozni a polgármester ur ott elmondott beszédének argumentumai fölött. Mert nézzük csak, mi mindent is mondott a polgármester ur. Azzal kezdte, hogy sok millió *üzletről* lévén szó — *hidegvérrel kell tárgyalni az ügyet. A főváros anyagi érdeke és az idegenforgalom fejlesztése követeli* — *ugymond, — hogy az ajánlat elfogadtassék!*

Olyan világosfejű ember, mint a mi polgármesterünk, komolyan ilyesmit nem mondhat. Biztos vagyok benne, hogy ő maga sem hitte azt, amit «mondania kellett». Ha én, Te, ő, mi, idegenbe megyünk, a világért sem azért keresünk föl a külföldi mulatóhelyeket, hogy ott magyar előadásokat halljunk. Az idegen sem a saját hazájabeli produkciókra kíváncsi nálunk, hanem arra, ami *speciálisan magyar*. Az idegenforgalom emelésének is egészen más eszközei vannak, ezt nagyon jól tudják a városházán is.

Legkevésbé állja meg a helyét az az érv, hogy a főváros anyagi érdeke követeli az ajánlat elfogadását. Eltekintve attól, hogy itt etikai és kulturális okokból még *igazán anyagi érdekek is mellőzendők* volnának, határozottan könnyelmű és merész ez az állítás.

Aki a háboru tizenkettedik hónapjában is olyan *hidegvérrel* gondoskodik a lakosság elsőrendű szükségleteiről, mint ő a burgonya-, zsir-, liszt- és kenyérszükséglet körül, attól nem várhatunk külön érzéket a luxusszükségletek kielégítését illetőleg sem.

Egyetlen reményünk a közgyűlés azon tagjaiban van, akik erkölcsi és kulturális hivatásuk magaslátán, áthatva a helyzet fontosságától, el fognak menni a szerdai közgyűlésre és minden tekintélyüket latbavetve, meg fogják akadályozni a Népoperához címzett zengeráj engedélyezését.

Mi történjék tehát a Népoperával? Sok okos válasz akadt már a napisajtó hasábjain.

1. Bontsák le. Az eladott anyagból is megtérül valami, a többit írják veszteségszámla terhére. Ez az összeg — figyelmeztetünk min-

denkit — *«ma még csak» egy millió és néhány ezer korona!*

2. Alakítsák át gabonaraktárrá, így még ez a veszteség is megtérül.

3. Rendezzék be ethnografiai muzeumnak! Ez megfizethetetlen kulturhaszonnal jár és az idegenforgalomra is valószínűbb hatása lesz, tehát az anyagi veszteség is eltűnik.

4. Folytassák a tárgyalást a kultuszminiszterrel és rendezzék be kísérleti színpadnak a fiatal operaénekes generáció számára, használják *együttal* koncert- és egyéb közművelődési előadások céljaira.

Csak ne adják meg az újabb engedélyt azoknak, akik mételeyezői a közönség izlésének. Tehát adják vissza a 3000 koronát a Strohmannoknak és térjenek egy előkelő gesztussal napirendre a *többi között* ezen obszkurus tárgy felett is.

Dr. Sereghy Elemér.